

ACC. N:R M 6312:1-11.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Aug. L. Nordgren
Härad: Onsjö och Svane Åsbo Adress: Högsjörd
Socken: Hällnäs o. Frimjöfta Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Svar på N. G. 21; Bräckhåstena.

Innehåll:

Pågivet om:

Bäckmannen

{ Bräckhåstena i
Häst och kalvgestalt.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6312:1

Landskap: Skåne Upptecknat av: August Rodgren
 Härad: Ausjö och Låsa Åsbo Adress: Högsröd
 Socken: Hallaröd o Färingtunga Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Upp teckningen handlar om Bäckhästen
 enligt vad jag hört berättas av gamla
 personer de flesta av dem nu döda.
 Den traditionen har jag ännu bevarat
 i minnet, o härrör sig från trändel-
 ser, som vad de gamla min Morfar
 o Morbror ^{m.fl.} berättat för mig. Skall
 ha tilldragit sig i Hallaröds och
 Färingtunga socknar. Skepnaden på
 Bäckhästen kunde variera om tra-
 ditionen till skepn av en gammal gubbe
 en skalv eller dylikt.
 Upp teckningen omfattar 10 blad

M. E. G.

ACC. N.R.

M 6312:2

Landskap: Skåne

Upptecknat av: August Nordens

Härad: Önsjö

Adress: Midsjö

Socken: Skalluröd

Berättat av: Johanna Skog

Uppteckningsår: 1940

Född år 1868 i Skalluröd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Bäckhästen är ett väsen som var känt allmänt av den äldre generationen sägnerna derom, är enligt vad jag hört berättas, av en viss gemensamhet, om än variationerna avviker något från varandra.

1) Stiggen person i de arter jag nämner som direkt sett bäckhästen vet jag ej. Men jag har en skoskor som ännu lever, Johanna Skog i Färiungafälla, som gör anker pöntio är sedan hade sällskap med bäckhästarna, på en vägräcka av omkring två kilometer

ACC. N:R. M. 6312:3.

Landskap: Skåne Upptecknat av: August Rodgren
 Härad: Önsjö Adress: Källaröd
 Socken: Källaröd Berättat av: Johanna Skog
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1868 i Källaröd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Förloppet var följande. Min morfar
 Anders Nilsson i Långbult som var lant-
 brukare hade en hofpare vid namn
 Jäms Jämsen som i dagligt tal
 kallades Jäms Ring emellan han var
 född i en by som heter Ringbult
 norr om Hova Rårum. Min morfar
 hade under senhösten i oktober
 månad varit borta i Färingslappa
 något ärende, samt var på väg
 mot hemmet i Långbult. Det var
 rätt sent på kvällen. Det var mellan
 11-12 på natten, men ändå mångt
 han skulle ha vrida in på en väg

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 6312:4.

Landskap: Skåne
 Härad: Assjö
 Socken: Hallarid
 Uppteckningsår: 1940

Upptecknat av: August Rodgren
 Adress: Skågeröd
 Berättat av: Johanna Skov
 Född år 1868 i Hallarid

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Sam går över en mossen benämnd Låte
 Måse (Låte Mossen). Låte en gård intill en
 väg som går från Nora Rörum, samt
 ägerups Herregård i Nora Rörums Socken
 Bäst som han då går vägen fram
 åt går han se en gammal man
 framför sig så lik Jens Ring så
 han kunde inte se på det minsta
 han blev inte alls rädd då han fullt
 o fast trodde att det var han.

Han ropade därför på den fram
 förvarande o sade vänta betta
 Jens så får vi följa) sällskap
 men nej ikade han på skogen

ACC. N:R. M 6312:5

Landskap: Skåne Upptecknat av: August Odaren
 Härad: Önsjö Adress: Stålsöröd
 Socken: Hallaröd Berättat av: Johanna Skog
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1868 i Hallaröd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Så var kunde jens itas kom, en liten
 bit till o med sprang han för att
 hinna fatt på honom, men nej jens
 höll samma avstånd hela tiden
 Min mester gick då o tänkte de va
 en farli gubbe se o kunna gå.
 Så fortsattes vägen framåt, med
 lundar hem, odanför hemmet
 rinner en bäck, en mindre väg
 från landsvägen går dit. När då
 Jens kom mitt för den vägen
 sprang han rakt ner mot ären
 o gav upp ett obekvämligt ihälgigt
 skräk o försvann, blev osynlig

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6312:6.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Aug. Litvadaren
 Härad: Almås Adress: Thågersvik
 Socken: Thållaröd Berättat av: Johanna Ekqvist
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1868 i Thållaröd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Just då förstod min mor att det var bäckmannen han haft sällskap med då han höjde plankandet i vattnet i samband med försvinnandet. 2) Bäckhästen brukade uppträda i vit pärs som en snäll o bered sig påsk till om någon skulle försöka att leda honom då brukade han överredas att ställa till spökspel i en eller annan församling. Ibland uppträdde han i skepnad av en gammal man, någon gång har jag hört berättas att han kom under skepnad av en nyfödd baby.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6312:7.

Landskap: Skåne Upptecknat av: August Odgren
Härad: Busja Adress: Hörsröd
Socken: Höglunda Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2b) Ja i gamla tider eller under 1850-80
talet, har jag av gamla personer hört berätta
att vännaden fanns utbildning av väckehästen
samt även teckningen deran.

3a) Min morfar berättade en gång för
mig att i hennes barndom var det inte
allt ovanligt att få se väckehästen
gå o beta dels ensam, dels i bete med
andra hästar, han höll gärna till i
märketen av vattendrag eller på så
kallad sidlänt mark (uader)

3b) Angående egenskaper så berättade
de min morfar deran, att en gång
en söndags förmiddag, hänsse låt sig

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M6312:8.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Anna Skoldgren
Härad: Norra Åsbo Adress: Ullstevind
Socken: Färingtappa Berättat av: Petronella Andersson
Uppteckningsår: 1946 Född år 1827 i Färingtappa

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

vid Färingtappa finns en å som de kalla
de för Färingtappa åen i bland Haukabröåen.
I Maderua vid Haukabröen gick en häst
vit till färgen bland andra hästar
o betade, en del av byens ungdomar
kom då vid det tillfället att se den
vita vackra hästen, o roade sig
då vid det tillfället med att kliva
upp på ryggen på hästen, allt eftersom
de satte sig upp på hästens rygg blev
den längre och längre, när då några
ungdomar satt på häst ryggen
utbrast en av dem i glidje däröver
Forsigtiga namn ricket ett häst

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 46312:9.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Aug. Skoldgren
 Härad: Stora Åsbo Adress: Högervik
 Socken: Färingtunga Berättat av: Petronella Andersson
 Uppteckningsår: 1940 Född år 1828 i Färingtunga

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

när jernmannen nämdes så försvant hästen
 hästen o yngre damarna stod på marken
 igen. Min Morbror berättade en gång
 om en ko som kalvat i utmarkerne
 när då ägaren av kan kom för att hämta
 kalven så var där två men den ena kal-
 ven var så att den gick själv vid sidan
 om kanen hem, men den andra kalven
 kunde inte stå på benen o måste bäras
 hem i en korg, när de kom hem var
 den kalven så hungrig så han räimade
 förfint. Han fick mat ideligen men
 ändå förlög det inte, så fortgick det i
 tre dagar när de kom upp så stod han

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6312:10.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lundsläkthuset
 Härad: Önsjö Adress: Störsröd
 Socken: Hällaröd Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

O diade kan, då blev banden arya o stod till hånann. Fåhustören stod öppen kalven sprang ut genom dören o gav upp ett djävlskratt o syntes ej mer.

4a) jag har hört påstämman an gamla personer att man kunde bli sjuk om man rakade ut för bäckakästen såvida man inte bar silver, eller stäl på sig till ex en pärlkvin, synål, eller Lylikt. 4b) Barnsängs kvinnan hade som skyddsmedel mat att out, bralldam bäckakästen, påslingar, en en sax en salubak, en silverpenng, ett träbross eller ett femudda kors ritat på papper

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 6312:11.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lugnetorparen
 Härad: Örsjö Adress: Wärsjö
 Socken: Källaröd Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Att bäras på sig eller låg det i sängen
hos den de första nio dagarna

5. Har ej hört något derom 6. Ja

Bäckhästen o barnens ritt gör igen lite
varstans 7. nämna jesu namn o kors
det kalle han inte, utan försvar

8. Obekant. 9. Falkbrän ansåg att
bäckhästen kunde beblanda sig med
husdjuren o ansågs för mycket späd-
ligt. som skyddsmedel använde man
lyvelstråk som band på djuren.

10. Ja bäckhästen ansågs som den andre
som den sitt spel bland människorna

11. Ja, samt även bäckmannen 12. Obekant